

КОМЕ СМЕТА НАЦИОНАЛНА КУЛТУРНА ВЕРТИКАЛА

Урна

за српски Пантеон

Иако је Никола Тесла у тестаменту написао да жели да буде сахрањен по православном обреду, вест да је потписан Споразум о сахрани земних остатака узбуркала је у Србији духове који будно мотре на померање урне са Теслиним пепелом, док је – тамо далеко, преко океана – натерала чланове Теслине научне фондације у Филаделфији (САД) да сазову хитну седницу Управног одбора не би ли осујетили нашу државу и Српску православну цркву у намери да остваре наум из поменутог споразума

Д

ешава се, господо, да човек удаљен од своје отаџбине, занет послом каквим се ја занимам, покаткад сметне с ума своје име, своју народност и своју отаџбину. Али, тога господо код мене никада није било. Надам се и да неће и не може никада ни бити... Ја сам, као што видите и чујете, остао Србин и преко мора где се испитивањем бавим. То исто треба да будете и ви и да својим знањем и радом подигнете славу Српства у свијету.

Овако је београдским студентима 2. јуна 1892. године у Капетан-Мишином здању, за једнодневне посете престоници, говорио српски геније, Никола Тесла, један од највећих умова човечанства.

Данас, 122 године после једине његове посете Београду, вест да је потписан Споразум о сахрани земних остатака Николе Тесле у Србији је узбуркала духове који будно мотре на померање урне са његовим пепелом. А тамо далеко, преко океана, натерала је чланове Теслине научне фондације у Филаделфији (САД) да сазову хитну седницу Управног одбора да би се договорили како државу Србију и Српску православну цркву да спрече у науку. И, наравно, директор ТНФ Сем Мејсон хитно је писмом затражио од председника Барака Обаме да се Америка укључи у решавање питања сахране свог држављанина. Као да је, забога, и овим чином угрожен амерички национални интерес у Србији.

„МОЈА ВЕРА ЈЕ МОЈА СНАГА“ Да ли је сахрана земних остатака Николе Тесле заиста амерички национални интерес, или није, показаће се ускоро. Тачније, када видимо да ли ће бити остварен Споразум о преношењу урне са пепелом из Музеја Николе Тесле у порту Храма Светог Саве, који су потписали Српска православна црква, односно Његова светост патријарх српски Иринеј, министарка енергетике Зорана Михајловић (испред владе Србије у техничком мандату) и Синиша Мали, као представник привремених органа Града Београда. Засада је видљиво да идеја о сахрани Теслиних посмртних остатака по српској православној традицији озбиљно забрињава „групе научника и поштовалаца Николе Тесле“ који су се великом брзином организовали на друштвеним мрежама и на Фејсбуку креирали страницу под називом „Оставите Теслу на миру“. Они, заправо (и – на-

дамо се!) не знају да Тесла нема мира од оног тренутка када је његово тело, неколико дана после упокојења на Божић 1943. и сахране по православном обичају, супротно његовој жељи екскумирано и спаљено.

„Тесла је у тестаменту написао да жели да буде сахрањен по православном обреду а да на вечни починак буде испраћен са Србијом у срцу, уз песму „Тамо далеко“. Опело Николи Тесли у Њујорку служили су протојереј Душан Шуклетовић и прота Милан Мрвичанин. Противно његовој изричитој вољи из тестаментa, неколико дана после сахране тело је извађено из гроба и кремирано. Теслин земни прах се данас држи у кугли, као на каквој изложби. Само још фали да неко куглу украде, па да наша срамота буде потпуна. Сматрам да српски народ треба да прах Николе Тесле достојно, како је било и по његовој вољи, у земљу сахрани. Најдостојније место да у њему земаљски прах Николе Тесле почива јесте Храм Светог Саве на Врачару“, каже за „Печат“ др Божидар Раденковић, редовни професор Факултета организационих наука Универзитета у Београду, који је објавио велики број научних радова о Тесли, говорио на конференцији поводом 120 година од јединог Теслиног доласка у Београд и био један од иницијатора поновног покретања приче о сахрани Теслиних земних остатака.

Раденковић подсећа да је Никола Тесла рођен на Видовдан 1856. године (10. јула по Грегоријанском календару). Син Милутина, православног свештеника и мајке Георгине, Ђуке, рођене Мандић.

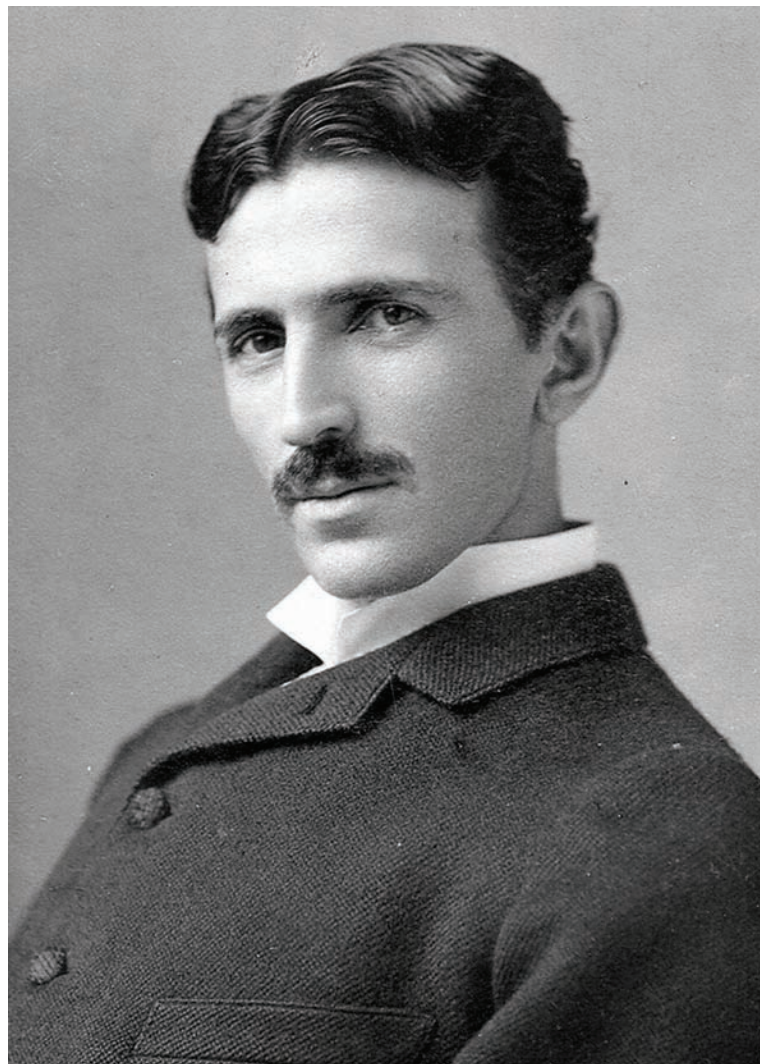
„Ујак Николе Тесле је био митрополит дабробосански Николај Мандић. Никола Тесла је у младости често оцу на Литургији саслуживао. Приликом своје прве посете Лици 1889. године свештенику Ђурђу Орићу говорио је: „Моја вера је моја снага“. Ивану Мештровићу је рекао: „Од детињства па до старости молио сам се Богу на коленима.“ Јовану Дучићу је у дубокој старости у писму написао: „Свети Никола и Ви сте моји најбољи пријатељи“. Године 1938. био је кум Храма Светог Саве у Илиноису. Исте године је постао почасни председник Српске црквено-школске општине у Њујорку. Сваке године је славио Ђурђевдан, своју крсну славу. О томе сведочи обимна преписка са родбином. Проналаске је објављивао о верским празницима. Групу најзначајнијих патената објавио је на Михољдан. Величанствену победу у „рату струја“ против Едисона одно је на дан крсне

Родна кућа Николе Тесле у Смиљану била је у непосредној близини православне цркве

Тесла у својој њујоршкој лабораторији

славе. Био је српски патриота. Рецитовао је „Горски вијенац“ из главе. Волео је гусле. Преводио је српске епске народне песме и песме чика Јове Змаја на енглески језик и издавао их. Својим родитељима је као захвални син подигао достојне надгробне споменике. За материјалне вредности није марио“, закључује Раденовић.

Професор Београдског универзитета др Драган Раденовић, вајар чије је најновије дело Теслин крст висок око четири метра и представља мудрог Теслу у поодмаклом добу, каже да митрополит Амфилохије Радовић скульптуру жели да постави испред новог Храма Христовог Васкрсења у Подгорици.

„Већ је направљен постамент, чека се да скульптура буде изливена у бронзи и да о неком значајном датуму буде постављена. Али, једнако је важно да Тесла заједно са Светим Савом сада буде на Врачарском платоу, јер

то ће симболизовати паљење светитељевих моштију у Београду и научникових у Њујорку. Од наших времешних емиграната у Америци чуо сам да је Тесла цео свој живот сматрао Литургијом и зато мора да буде достојно сахрањен као сваки хришћанин“, напомиње Раденовић.

ПОКУШАЈ „ОБЕСРБЉЕЊА“ Међутим, на друштвеним мрежама у Србији доводи се у питање и Теслино српско порекло и верска припадност. У ту сврху помињу се његове реченице: „Поносим се својим српским пореклом и хрватском домовином“ и „Ја нисам верник у изворном (ортодокс) смислу“ коју је изјавио за лист „Либерти“ 1937. године. „Покушај да Теслу обесхришћане и обесрбе догодио се већ три дана после његове смрти, када су кости ископане и кремиране супротно

православној вери и његовој жељи. Од Драгана Јанковића и наших старих емиграната чуо сам да је Тесла кремиран на изричит захтев Саве Косановића, његовог сестрића, који је био афирмисани и веома утицајни масон у САД тога времена, те

је масонска идеја универзума била пресудна да се то догоди“, наводи Раденовић који је, пишући докторску тезу, дошао до Теслиног рада и касније на позив секретара Теслиног меморијалног друштва у Њујорку, господина Вуковића, постао

Извесни кругови већ толике године не желе да Тесла буде достојно сахрањен: Братислав Петковић

**„У Србији, па наравно ни у европској хришћанској цивилизацији није обичај да се посмртни остаци излажу јавно“:
Мирослав Тасић**

његов члан и био озбиљно укључен у рад на Теслиној заоставштини.

Извор „из друге руке“, како је себе у разговору за „Печат“ представила госпођа Милица Швоб Радошевић, такође указује на значајну улогу Саве Косановића у постхумним догађајима везаним за Николу Теслу.

„Мој покојни супруг, Никола Радошевић, професор на Академији визуелних уметности, секретар Друштва „Никола Тесла“ и главни уредник часописа „Тесла“ у Београду, пренео је 50-их година урну са пепелом Николе Тесле из Америке у Југославију на захтев Саве Косановића. Са урном је била и Теслина лична заоставштина, рукописи и друге ствари које су после смрти нађене на тавану хотела „Њујоркер“ где је живео. Али, Николи је током преноса ствари било забрањено да се приближава коферима, па је

тек касније био у прилици да код Косановића прегледа Теслине записе. Нико од њих није знао да ли су они комплетни, или су неки у међувремену нестали. Никола је био и уредник јединог двоброја часописа „Тесла“ 1954. године, који је одмах престао да излази из непознатих разлога. Сећам се и да је причао о фотографијама Тесле са младим краљем Петром, али све су то биле личне Теслине ствари и никога оне нису угрожавале“, присећа се гђа Швоб Радошевић.

Она, такође, каже да је Тесла председнику владе Шубашићу писао да је он „српскога рода из хрватског народа“, али истиче да је, упркос томе, био истински православни хришћанин рођен у Аустроугарској.

„Видим да Србија нити у једној области нема национални програм, па тако ни у области заштите имена и дела својих великана. Никако не

могу да прихватим ту задртост о очувању урне у музеју, јер хришћанској вери и традицији српског народа не приличи да човекове земне остатке не сахрани у земљу“, наглашава гђа Швоб Радошевић.

Братислав Браца Петковић, доскорашњи министар културе и председник Заједнице музеја науке и технике, подсећа да су иницијативу о сахрани Теслиних посмртних остатака покренула избегличка удружења још 2006. године а сада ју је патријарх Иринеј обновио.

„Кућа Ђорђа Генчића у Крунској улици није музеј, нити је грађена са том сврхом. Урна са Теслиним пепелом ту је донета 1957. и сад је скрајнута у историју величине шпајза, или у најбољем случају девојачке собе. Први сусрет са урном у мени је изазвао нелагоду, не можете земне остатке човека да држите у кући. Али, извесни кругови већ толике године не

желе да буде достојно сахрањен. Они би били најсрећнији да урну поклонимо Хрватској, да она осване на Каптолу, јер у Смиљану сигурно не би, пошто би то била потврда о Теслином српском пореклу. С друге стране, нама се не дозвољава да чином сахране каква доликује Тесли као најумнијем човеку на планети, ту поред Светог Саве, поправимо слику о себи и покажемо да смо озбиљан народ. Ту, поред земних остатака Светог Саве. Онима који се хватају за чињеницу да је он светски човек, а не српски, ја кажем: „И Њутн је светски, али ено га у Вестминстерској катедрали, као и Мајкл Фарадеј“. Они су направили свој пантеон, прославили светску науку, али нису заборавили своје Енглезе. Имам утисак да Тесла ни после смрти не сме да буде Србин. Авидите из говора студентима какав је он Србин био. Велики богоборци га сврставају и у атеисте а неки чак говоре да је био будиста, што је, немогућа мисија. Као дете Тесла је живот проводио играјући се у црквеној порти, кад је поодрастао саслуживао је свом оцу на Литургији и до краја живота, далеко од отаџбине, живео је као православни Србин“, категоричан је Браца Петковић.

Он сматра да питању како ће на сахрану Тесле испред Храма Светог Саве гледати Хрвати, муслимани и остали свет не треба придавати значај, поготово због чињенице да они веомо брину о томе где ће и како сахранити чак и своје злочинце какви су били Артуковић и Степинац.

„Исти ти о чијим осећањима ми бринемо похрватили су и великог српског научника из Херцеговине, Руђера Бошковића, одавно већ „меркају“ и Милутина Миланковића а хвале се да је Тесла највећи Хрват свих времена иако Хрватска није ни постојала у време када је он рођен у Аустроугарској. А споменике његовим родитељима срушили су два пута – 1941. и 1991. Њима смета да ми направимо вертикалу Свети Сава – Карађорђе – Тесла, јер мисле да би ту могло да постане место српског ходочашћа, што би

„Третирати Теслине земне остатке као музејски експонат потпуно је недостојно, чак и морбидно“

било добро као знак покајања српског народа за немар исказан према својим најумнијим великанима.

Третирати Теслине земне остатке као музејски експонат потпуно је недостојно, чак и морбидно, и сахрани његових земних остатака коначно морамо да поклонимо пуну пажњу. Јер, једнога дана Тесла ће да „призове“ и Пупина, и Миланковића, да испред Храма буде српски Пантеон“, наводи Петковић.

Њега, како каже, не брину мишљења научника попут Мирка Ђорђевића, са којима Србија, нажалост, нема будућности.

„Таквих је много, али ми с њима само пропадамо. Зато што Тесла по њима ни мртав не сме да буде Србин а ми не смемо да будемо народ који памти“, закључује Братислав Петковић.

ИДЕЈЕ – „ПРАВЕ“ И „ПОГРЕШНЕ“ Утемељење за своје ставове противници сахрањивања урне вероватно налазе и у реговању проф. др Велимира Абрамовића од пре неколико година у „Политици“, у којем председнику Друштва „Свети Сава“ Зупану поручује да друштво „има о чему да расправља много пре треће сахране религијски потпуно самосталног научника, Тесле, који дословно каже: „Ја верујем у једног Бога који није описан у важећим религијама.“

Абрамовић у истом писму оцењује да „*накнадно сахрањивање космичког јајриоше Тесле у дворишту Храма Светог Саве јесте погрешна идеја, штићна за ситуацију сужене историјске свести, када се у недоследну љавих решења за Косово, јаолићу, економију, духовну оријентацију и уошће смисао колективног оисћанка српског народа у савременом глобално организованом човечанству, очајнички и на брзину тражи излаз у шоме да се оно штио је више (Теслина идеја науке будућности) нейромишљено подреди ономе штио је ниже (Светосављу које данас ујорно јонавља српске средњовековне јаолићке грешке).*“

Он каже : „*Теоретичарима завере најомиње(м) да Тесла није био слободни зидар, и да Друштво Светог Саве треба да се издигне изнад националистичке гробљанске јаолићке и заложи се за оснивање нове научне религије у крилу наше Српске православне цркве.*“

Његову тезу да је „Свети Тесла по значају и дубини своје свечовечанске мисије далеко изнад Светог Саве, нашег локалног свеца... који својим изумом националне цркве није спасао Србију, напротив, гурнуо нас је у сукоб и са Истоком и са Западом, док је Тесла својом науком будућности унапред спасао целу планету“ увелико користе „научници“ са друштвених мрежа, али и чланови Управног одбора Музеја Николе Тесле, потписници најновијег саопштења поводом Споразума, чије делове у наставку цитирамо.

„Управни одбор Музеја Николе Тесле са жаљењем констатује да нико од доносилаца ове одлуке није консултовао нити стручњаке Музеја Николе Тесле у Београду о овом питању, као ни УО Музеја као

Урна Николе Тесле као експонат у „кутку“ музеја

Тесла за радним столом у Њујорку 1920. године

Директор Теслине научне фондације у Филадельфији — Сем Мејсон хитно је писмом затражио од председника Барака Обаме да се Америка укључи у решавање питања сахране свог држављанина. Да ли је и овим чином угрожен амерички национални интерес у Србији?

орган управљања установом, именован од стране Скупштине града Београда као оснивача Музеја, нити научну и стручну јавност. Зато је УО Музеја Николе Тесле на својој седници одржаној 4. марта 2014. године усвојио став да се у доношењу било какве одлуке на ову тему мора размотрити и мишљење Музеја Николе Тесле.“

Урна се, кажу даље потписници саопштења чији смо уводни део управо цитирали, председница УО Ана Панић и чланови мр Драган Тешић и Ивана Зорић, чува, штити и излаже у Музеју више од пола века у складу са највишим професионалним и етичким стандардима струке (Закон о културним добрима, ICOM Code of Ethics for Museums, Recommendations for the Care of Human Remains in Museums and Collections) али и моралним обавезама када је у питању овако осетљив материјал... Премештање и сахрањивање посмртних остатака нашег великог научника на јавној површини испред Храма Светог Саве у Београду (не у самом храму нити у порти храма јер то није у складу са

**Матија Бејковић:
Нечувено
варварство
над Теслом**

„Над моштима Николе Тесле извршено је нечувено варварство. Он је после Светог Саве једини ископан из гроба и спаљен. Што је још горе, његов прах је нечијом самовољом смештен у музеј и није предат мајци земљи по законима људским и Божјим. Код нас је распамећење толико да само што се не расписује референдум да ли некога треба сахранити или не. А постављање питања – шта да се ради са нечијим посмртним остацима – довољно је апсурдно само по себи. Никола Тесла је потомак 40 свештеника од којих су двојица били владике, и по оцу и по мајци. Он нема другог сродника осим Српске православне цркве. На сахрани у Њујорку певана му је песма „Тамо далеко“, али, та земља која је била тамо далеко остала је за њега далеко до данашњег дана, јер неко има образа и храбрости да га држи међу музејским експонатима уместо да се прах Николе Тесле дода праху Светога Саве, двојице највећих Срба који су сажежени на ломачи пошто су извађени из гробова“, каже књижевник Матија Бејковић.

правилима СПЦ) сматрамо потпуно неадекватним и непотребним јер урна уз осталу Теслину заоставштину (оригинална архивска грађа која се састоји од преко 156.000 листова десетина хиљада докумената, преко 1000 оригиналних фотографија, око 1100 предмета и великог броја књига из Теслине личне библиотеке) представља културно добро и са поменутом грађом чини недељиву целину... Сличних иницијатива већ је било (2006. и 2013. године) али су одбачене управо због чињенице да је понуђено место јавно место, зелена површина изван Храма Светог Саве, у непосредној близини главног улаза у Народну библиотеку Србије, без надзора, доступно свима и као такво може постати мета непримереног понашања, вандализације и скрнављења, што је недопустиво... а покушај стављања Тесле у окриље било које цркве је непримерено његовом значају и личном опредељењу.

Из Музеја се позивају и на наводну жељу др Милице Трбојевић, кћерке Теслине сестре Ангелине и наследнице Теслиног сестрића Саве Косановића, „да урна са земним остацима Николе Тесле буде пренета у нашу земљу и смештена у Музеј где ће се чувати, што подразумева и својеврсну обавезу Музеја да ову породичну жељу Теслиних наследника безрезервно поштује“. И сасвим на крају, Музеј скреће пажњу да би свака употреба ове теме у дневнополитичке сврхе подразумевала непоштовање и скрнављење личности Николе Тесле.

ЗАКОН ЈЕ ЈАСАН Међутим, директор Етнографског музеја Мирослав Тасић, донедавни државни секретар у Министарству културе, после више од три деценије рада на музејским пословима наводи да Закон о културним добрима прописује шта је то културно добро, под којим условима то може да постане и када се може јавно излагати као музејски експонат и да ни по том закону ни по нашој културној традицији није могуће људе који су скоро

Величанствену победу у „рату струја“ (против Едисона) Тесла је однео на дан своје крсне славе

Најдостојније место на којем би земаљски прах Николе Тесле требало да почива јесте Храм Светог Саве на Врачару: Божидар Раденковић

Тесла је цео свој живот сматрао Литургијом: Драган Раденовић

преминули стављати у музејске витрине.

„У Србији, па наравно ни у европској хришћанској цивилизацији није обичај да се посмртни остаци излажу јавно. Ја знам да у свету постоје и други обичаји, али код нас људски остаци само изузетно могу да буду експонат у Археолошким музејима попут, на пример, Крапинског човека. Овде се, наводно, буни научна јавност, али то није научно питање него културолошко и музеолошко. Сетите се само колико је лоше у нашој средини била прихваћена прича да је Тито у дворишту сахранио Даворјанку, свога коња и свога пса. Ово је сада наставак лоше политичке праксе. То је покушај да се девастира нешто што је наша вертикала културе а то је да посмртни остаци треба да буду на осветљеном месту – или на гробљу, или као Вук и Доситеј у Саборној цркви, или као цар Душан и краљ Александар Обреновић и Драга у Цркви Светог Марка, или као цар Лазар у Саборном храму“, сматра Тасић.

Он каже да је Теслина грађа у Музеју одлично заштићена, али да је држање Теслиних остатака у музеју нарушавање једнога реда, једне културне вертикале где су присутни и наши обичаји, и наше православље, и наш однос према прецима и поручује да урна може да остане у Музеју а посмртни остаци да буду сахрањени (Земља земљи, прах праху).

Тасићу се, како је рекао, јавила и Бранка Тришић која се представила као „једина Теслина наследница“ и рекла да је њена покојна мајка на реверс позајмила урну са Теслиним пепелом Музеју.

„С обзиром да се из Америке јавља и извесни Вилијем Тербо (Трбојевић) Теслин сестрић, искрено обрадован намером да Теслу у Србији коначно достојно сахранимо, свакако би требало размотрити ко има право да одлучује о судбини урне. Ја бих највише волео да се вољом поменуте госпође пепео сахрани у Храму Светог Саве“, закључио је Мирослав Тасић. ●

С

амо што се, после објављене вести, помислило да ће урна са пепелом Николе Тесле коначно бити пренета из Музеја у Храм Светог Саве, где би геније из Лике, 72 године после смрти, требало да нађе вечни покој, према јављању београдских

Пише **НЕВЕНКА СТОЈЧЕВИЋ** Фотографије **МИЛАН ТИМОТИЋ**

славне цркве и дипломатије. Тиме ће, 72 године од смрти, бити исправљена неправда учињена српском научнику светскога гласа, који никада није изразио жељу да буде спаљен“, наводи Александар Влајковић, заменик владине Канцеларије за дијаспору.

Он наглашава да је Тесла потомак дубоко православне, свештеничке породице и да ће зато иницијатива коју је СПЦ на челу са покојним Патријархом Павлом и српском дијаспором покренула још 2006. године бити спроведена у дело.

Исто тврде и Никола и Лазо Тесла, потомци Раде,

у Београду. Ми не желимо да урна са Николеним земним остацима више „шета“, јер би се могло догодити да се у тој шетњи и изгуби, да је присвоје Хрвати који то већ дуго покушавају, иако су, чим је почео рат, најпре гранатирали његов споменик у Госпићу и порушили надгробне споменике његових родитеља“, прича старина Лазо Тесла.

Лазин млађи рођак, Никола Тесла, каже да најгласнији заговорници тезе о његовом славном претку као атеисти, у ствари, не знају ништа о великом научнику, али им је баш то ништа довољно да стварају забуну у јавности.

По његовој тврдњи, и она „чувена“ крилатица да се Тесла „поноси својим српским родом и хрватском домовином“ чиста је измишљотина.

„Хрватска није ни постојала када је Тесла рођен у аустријској Војној крајини. Тек после је настала Аустроугарска, па Краљевина Југославија а онда и Павелићева НДХ 10. априла 1941. Значи, све су то измислили комунисти, исти они који су, на нашу велику жалост, успели да ископају и спале Теслине кости у Америци и то уз помоћ његовог сестрића Саве Косановића кога су злоупотребили да спали Теслу а после га наградили

„Ђерање“ са Теслом

Да ли светогрђе над великаном чине управо они који га тобож бране и заклањајући се иза „научних и рационалних“ аргумената, запенушано поручују да ће „оспоравати на све могуће начине“ одлуку да се Никола Тесла, у складу са сопственом жељом, сахрани по српском православном обичају?

медија, чак хиљаду „научника“ подигло је енергичан протест, уз захтев да земни остаци нипошто не буду сахрањени по српском православном обичају, како је то Тесла несумњиво желео. Са скупа испред Музеја у Крунској улици они су поручили да ће одлуку о преносу Теслиног праха „оспоравати на све могуће начине“ ускраћујући тако великану испуњење последње воље.

ЂЕРАЋЕМО СЕ ЈОШ „Како год било, земни остаци Николе Тесле биће достојно сахрањени а то значи по српском православном обичају. И биће то прворазредни догађај у држави, којем ће присуствовати највиши државни и академски функционери, представници Српске право-

Миланка, Луке и Дане Тесле, четворице рођене браће деде личног генија, такође Николе Тесле.

„Николин отац Милутин рођен је у истој кући где сам рођен и ја и сви моји дедови и прадедови. Ми смо, значи, треће или четврто колено. Сви Тесле потичу из те куће у селу Радуч, заселак Горњи Дреновац испод брда Окич. Свака част доброј вољи Синише Малог и Зоране Михајловић, али никакво премештање урне са Теслиним пепелом није могуће без нас. Као најстарији и уједно најближи Теслин потомак, ја полажем право да захтевам сахрану његових земних остатака у земљу, у чему ме подржавају и све 32 преостале породице рођака које сада живе у Србији, углавном

„Као прво, Никола није рођен у Смиљану, већ испред Цркве Светог Петра и Павла у селу Штикада, на пет километара испред Грачаца. Тога дана, на Видовдан, Николини отац и мајка су се враћали из куће Ђукиних родитеља, дакле куће покојног проте Мандића. Али, Ђука је на путу добила трудове, па како су Грачац већ били прошли, а Госпић је био далеко на другој страни, она се породила у порти цркве уз помоћ ондашње попадије. После тога је прота Милутин Ђуку и новорођеног сина довезао у кућу свог оца у село Радуч, где је Тесла провео прве дане рођењу, да би га затим однели у Смиљан где је крштен и уписан у црквене књиге“, сведочи Никола Тесла.

местом амбасадора. Зато смо ми, преостали Тесле, у обавези да свог славног претка достојно сахранимо“, закључује Никола Тесла.

Раде Чубрило, Теслин рођак по мајци, такође је категоричан у тврдњи да ће прича о сахрани Теслиних земних остатака овога пута бити окончана.

„Братство Тесла од 32 породице зна се 'у главу' и сви славимо Ђурђевдан. Ако свака породица има само по три члана, то је стотину душа. А испало је као да је Тесла спао са неба, као да нема никога ко би се побринуо о његовом пепелу, па то треба да раде неки покрет „Спасимо науку“ и нека иницијатива „Оставите Теслу на миру“. Заиста не знам откуд та њихова претензија

Музеј Николе Тесле
у Крунској улици

**ТЕСЛУ НЕ МОГУ ДА РАСР-
БЕ** Ни проф. др Пеђа Ристић, архитекта који је пројектовао највише српских храмова, нема дилему где Теслин пепео треба да буде сахрањен.

„Када сам био у Аустралији, разговарао сам са Аборицинима, људима које су белци прогласили људождерима. Међутим, после много година, Аборицинима се аустралијски председник много извињавао и уверавао их да они никада нису били људождери. Слично се догодило Кенијцима, који су имали организацију под називом „Мао Мао“, а коју су Енглези такође прогласили људождерском, каквом су сматрали и нас, српске четнике. Тако се појединим народима, које извесни други народи сматрају примитивнима, једноставно деле „етикете“. Међутим, у претпрошлом веку један знаменити шведски антрополог отишао је на планину Улуру где се Аборицини вековима сахрањују уз ритуале. Он је покупио њихове кости и однео у музеј. Кад су Аборицини сазнали да се њихове кости налазе у неким витринама, они су се расплакали а расплакала се и шведска влада која је са огромном свечаношћу запаковала њихове лобање и вратила их у Улуру и поново их похранила. Дакле, ако Аборицини имају права на свој ритуал, на своју религију, ако имају права да не буду људи који верују у васкрсење из тегли са формалином, може ли то право да има Никола Тесла, син православног српског свештеника? Ако се поштује неки најудаљенији народ, са најпримитивнијом религијом, па зар не може свето православље да има своје место грађанства у земљи Србији?“, пита архитекта Ристић.

Упитан ко су по његовом мишљењу противници иницијативе да Тесла буде сахрањен како му приличи, и са којим аргументима се противе, Ристић је одговорио без трукне размишљања.

„Е, то је комунистички сој који се није 'опрао' од наслеђа које подразумева да је сваки комуниста, пре него што би

„Зар не може свето православље да има своје право грађанства у земљи Србији?“:
проф. др Пеђа Ристић,
архитекта

„Земни остаци Николе Тесле биће достојно сахрањени а то значи по српском православном обичају“:
Александар Влајковић

да они одлучују о било чему у вези са Теслом, кад је жива Теслина крв и њено је наследно право да тражи где ће његови остаци да буду сахрањени. А ми хоћемо да буду сахрањени не испред Храма, на Врачарском платоу, већ у

крипти Храма Светог Саве, или на гробљу, у земљи. Чим прођу избори и конституише се власт, писменим захтевом обратимо се републичкој и градској влади пошто смо већ били у Патријаршији и разговарали са представни-

цима СПЦ. Ако са властима не будемо могли цивилизовано да се договоримо, остаје нам само суд а тамо никако неће моћи против наше воље. Значи, што би рекао Матија Бећковић – ћераћемо се ми још, поручује Чубрило.

ушао у партију, морао да се закуне да ће се борити против 'великосрпског шовинизма'. Та обавеза претворила се у њихову психозу, па сад чињеницу да је Тесла био светски научник користе против његовог Српства. Па, наравно да је био научник и знам да има научника који су атеисти, али исто тако знам и да је 90 одсто научника у вери. Моја породица је била у приличном пријатељству са Николом Теслом. Рођени брат мога деде, Александар Табаковић, учествовао је с њим на конкурс за добијање стипендије у Бечу и победио га. И тако знам да се он никада није одрекао православља, које „офарбани“ комунисти никако не желе да признају јер они су, у суштини, и иза себе оставили своје духовне потомке“, каже Ристић, дубоко уверен у оно што изговара.

За новинара Станка Стојиљковића, одлично познаваоца лика и дела Николе Тесле, који је о њему написао и највећи број чланака, ископавање и спаљивање земних остатака светског научника очигледно је – светогрђе.

„Зашто? Зато што је прекршена последња воља покојника да буде сахрањен

„Земни остаци Николе Тесле биће достојно сахрањени а то значи по српском православном обичају. И биће то прворазредни догађај у држави“

по српском православном обичају, што је он изричито захтевао. После свега, једино исправно што можемо да учинимо јесте да његов пепео из урне, која стоји на полици као музејски експонат, сахранимо на гробљу, у православној цркви или уз зидине православне цркве, слично Вуку Стефановићу Караџићу и Доситеју Обрадовићу. Цео српски род и народ тиме би се достојанствено искупио за туђе грешке и овог великана препустио вечном спокоју“, оцењује Стојиљковић.

Он, такође, поставља питање, зашто је Николи Тесли, из угла заступника људских права, ускраћено испуњење последње воље!

„Свуда у свету се она с највећим уважавањем за почив-

шега испуњава и не доводи у сумњу, као што су покушали тобожњи браниоци лика и дела Николе Тесле протеклих дана. Ко их је овластио да га заступају? Зар није цивилизацијско питање највишег реда да се поштује нечији избор за коначно боравиште? У којим је демократским и тзв. демократским земљама дозвољено да овакво слободно опредељење буде прекршено? Нико од набеђених душебрижника ни на једно ово питање вероватно не би умео сувисло да одговори! Из ове хуке и халабуке, безразложно подигнуте, једини излаз је да одлука буде препуштена Цркви која би у договору са властима, најзад, у дело спровела завет Николе Тесле који нам је он оставио. Завет је „старији“ од сваке друге одлуке, зато - када је и где ико смео да промени последњу одлуку ма ког покојника?“, наглашава Стојиљковић.

На први поглед, додаје он, сасвим је јасно да је премештање посмртног праха из Музеја Николе Тесле у Београду трапаво најављено, због чега су брже-боље из својих бусија истрчали свакојаки чувари научновог лика и дела.

„Није се имало тананог слуха да је у предизборно

Станко Стојиљковић
Тесла је био поносни Србин

Наш саговорник подсећа на Теслино писмо упућено једном америчком магазину 1921, који је објавио да је Никола Тесла – Мађар: „Ви, природно, знате да сам Србин, који потиче из најстаријег стабла, јер име моје мајке (Георгине, зване Ђука) иде, као ниједно у нашем народу, у старину. Уредник не може потпуно да схвати да је област у којој сам рођен само била под политичком управом Аустрије, што нема никакве везе с народношћу.“

**„Жива је Теслина крв и њено је наследно право да тражи да његови остаци буду сахрањени“:
Никола Тесла, Лазо Тесла, Раде Чубрило и Душан Лазић**

време погрешно излазити у јавност са оваквим предлогом, јер је напослетку непотребно окаљан лик самог Николе Тесле. Сви остали су се одреда помало окористили указаном приликом да јавно саопште шта мисле, без обзира да ли је то у сагласју са здравим разумом и непоткупљивим чињеницама. Као после сваке поплаве, на видело је изашао покушај вишегодишњег расрбљавања и својатања Николе Тесле који је више пута за живота обелоданио своје српско порекло, али то више не може да прође“, закључио је „Печатов“ саговорник.